

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Gabonaspekuláció.

(K. Ö.) Az összes börzelapok, mintha csak parancsszóra dolgoznának, a hausse mozgalom mellett ütnek meg a nagy dobot. Előhozakodnak mindazzal, a mi csak látszatával bír annak, hogy az árak tovább emelkedését igazolná. Még mindig nagy sláger természetesen az 1907-ik évi rossz termés, amit az 1908. évi közép-termés pótolni nem képes. Azzal is hangulatot keltenek, hogy Ausztriának nem lesz mindig ilyen jó termése, mint a tavalyi. Az időjárással is úgy bánnak el, a hogyan jól esik nekik. Ha hó takarja a vetéseket, azt mondják, nem lehet tudni mi van a hó alatt. Ha hótakaró nélkül van a vetés, azt mondják, kifagy a vetés. Kapóra jött a spekulációnak az amerikai buzakorner, mely — mivel egyik börze a másik után indul, az egész világon emeli az árakat. Igaz, hogy ez a buzakorner megalakult, de nagy jövőt nem jósolunk neki, mert még élénken emlékezünk a Leiter-féle buzakornerra, melynek indokoltabb alapja volt, mint a mostaninak és mégis csufosan megbukott. Sajnos romjai alatt számtalan tisztessé-

ges egzisztencia veszett el, amint az mindig megtörténik, valahányszor a spekuláció a reális alapról letér.

De nem ez bánt minket. Hiszen spekuláció mindig volt és mindig az vezetett, a mely erőt érzett magában a vezetésre. Tehát hol a baisse, hol a hausse. Azt sem akarjuk szóvá tenni, hogy a spekuláció a fedezetlen határidő segítségével meghamisítja a kínálat és kereslet törvényét és ezzel az árakra illetéktelen befolyást gyakorol.

Ami miatt szóvá tesszük a mostani spekuláció-mozgalmat, az az a körülmény, hogy a spekuláció szolgálatában álló lapok most nyilatkozatra szólítják az agráriusokat, No ti agráriusok, csak meg vagytok velünk elégedve — mondják — úgy emeljük az árakat, amint nektek csak jól esik.

Itt álljunk meg egy kevéssé. A spekuláció tehát azzal vádolja meg az agrarizmust, hogy célja a gabonának mindenképen való emelése. Ez tévedés, sőt rosszakaratu ráfogás. Mert az agrarizmus nem törekszik másra, mint a mezőgazdaság védelmére, de erre is csak abban az értelemben, hogy kiegyenlíteni törekszik az

összes gazdasági ágak érdekeit. Tehát figyelemmel van úgy a kereskedelem, mint az ipar érdekeire.

A mezőgazdaság legfőbb védelme a vámvédelem. Ebben jó soká nem volt része, ép azért állandó válsággal küzdött a magyar mezőgazdaság. Az európai államok után indulva, az új kereskedelmi szerződésekbe bele kell venni az agrárvámokat. Ezzel azután célját el is érte. Sőt azt kell mondanunk, hogy egyebet nem is akart elérni. Mert amennyiben az agrárvámok érvényesülnek, a mezőgazdasági terményeknek lesz oly áruk, hogy a mezőgazda tisztességes megélhetését biztosítsa. Amikor az agrarizmus erre törekszik, tiszteletben tartja úgy az ipar és kereskedelem, mint a fogyasztás érdekeit.

Az árak illetéktelen emelésére azonban nem törekszik. Ez kiváltsága börzének — a fedezetlen határidőjáték segítségével. A spekuláció semmiféle közérdeket nem tart szem előtt, neki minden mindegy, Hausse vagy baisse, az is mindegy, csak a spekuláció üssön be. Szenved-e ez alatt a mezőgazdaság vagy a fogyasztás, azzal nem törődik.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A tizennegyedik.

Irtá: René Maizeroy.

— Parancsol-e még valamit, nagyságos asszonyom? Mert, ha több utasítást nem ad, úgy még csak arra kérem: legyen kegyes megmondani, hány órákor kezdődik majd az ebéd?

A telefon csengettyűje megszólalt.

Hendersonné asszony abban a pillanatban leakasztja a horogról a kagylókat s kedves arcát nyugtalanul fintorgatva illeszti apró lüleihez.

— Halló! . . . Halló! . . . Igen, igen . . . értem . . . Náthál . . . Oh, ez a csuf náthál . . . Mondja meg kérem Saint-Rommené asszonynak, hogy tönkre vagyok silányítva . . . Isten önnel!

És a szép hölgy dühösen toporzékol.

— Valaki máris lemond . . . és épp az utolsó órában? — kérdezte tiszteletteljesen, diszkrétül az előkelő szálló megbízottja.

— Igen . . . és ez helyre-pótolhatatlan nagy baj . . . Még pedig két személy mond le egyszerre. Ez aztán szép kis gazdaság! Férfj és feleség, akik — a másika nélkül — sehová

sem mennek. Ez aztán szép ünnepi ebéd lesz . . .

— Miért, ha szabad kérdeznem?

— Mert, ha Saint-Rommeék nem jönnek el, hát éppen . . . tizenhárom fogunk ülni az asztalnál, már pedig én — igazam van-e, vagy nincs: az más kérdés — rettenetesen babonás vagyok.

— Mint mindenki, nagyságos asszonyom, mint mindenki . . .

— Vajjon mit csináljak? Kit hívjak meg hirtelenében? . . . Vagy . . . kinek a meghívását vonjam vissza?

— Sohse törje ezen a fejét asszonyom! — Az ilyen eseteket nálunk, az Imperial Palaceban, már rég előrelátták . . . aki már a legközelebbi jövő aeroplónjai részére is rendeztünk be le- és felszállóhelyeket. Nálunk egy tökéletes világfi, egy grandseigneur van év: k óta szerződötve »Tizennegyedik«-nek s ezt bizvást elhiheti nekem . . .

Hendersonné asszony el kezdett kacagni, de úgy kacagott, hogy gyönyörűség volt nézni.

— Hogyan? . . . Önök már erről is gondoskodtak? — Hiszen ez fölséges!

— Hja, nagyságos asszonyom, vagy haladunk a korral, vagy nem haladunk!

— És ön azonnal elküldhetné hozzám ezt

a — hogy is mondjam? — ezt a fontos személyiséget, hogy utasításokat adhassak neki?

— Oh, hogyne, kérem. Öt perc múlva már itt is lesz.

— A szálló alkalmazottja ajánlotta magát és eltávozott.

A szép özvegy magában mosolyogva jó mulatott ezen a pompás ötleten. Odállt a hármastükör elé, megigazgatta a görögösen lésült, dus, gesztenyeszín hajában hullámozó ezüst szalagot, meg a mályvaszínű és sárga szegfűket, amelyek izléses, selyempongyolájának igéző körvonalait még inkább érvényre juttatták s testét a vadászó nimfa bájos alakjához tették hasonlóvá. Majd, mintegy megelégedve a tükörben látottakkal, az egyik ablakhoz ment, amelyen álmódóva tekintett alá a Bois csupasz-fáira, a szürke égboltozatot ellepő, károgó varjuseregre s nézte, nézte a lomhán, fájdalmas aláereszkedő, sűrű, nedves ködöt, amely az alatt hullámozó járó-kelők és kocsi ezreit apránként homályba bori-totta.

— Ah! Az élet! Az élet! — sóhajtott föl a szép asszony, mintha álmában beszélne.

E pillanatban kopogtattak az ajtón s alig ért rá az ő kedves hangján másodsor is kimondani, hogy: »szabad!« — a »Tizennegyedik« már ott állt az öltözője küszöbén.

WIKUS

CZUKRÁSZATA és
 CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
 NAGYVÁRAD.
 FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

Nagy vakmerőség kell tehát ahhoz, hogy valaki azt mondja, hogy a mezőgazdaság örül annak, ha a börze illetéktelen módon emeli a gabonaárakat. Egyes önző gazdák talán, az lehet. De az agrarizmus, mint politikai irányzat bizonyára nem. Mert az megcsinálja a helyes mezőgazdasági politikát, mely az igazság fegyverével szünteti meg a mezőgazdasági válságot. Ezek között a fegyverek között pedig nem foglal helyet a differenciális játék, amint azt a spekuláció maga is nagyon jól tudja.

Csanak mandátuma. A képviselőház igazoló-bizottsága Bernáth Béla elnöke alatt ülést tartott. Az igazoló-bizottság Csanak János mandátumát igazolta.

Az építőiparosok szövetsége.

— Évi közgyűlés. —

Rövid fennállása dacára már megmutatta a nagyváradi építőiparosok szövetsége, hogy mennyire szükséges és helyes volt az építőiparosok szövetkezése s minő sikerrel szállhatnak szembe a munkaadók a szocialista szakszervezetekkel ha tömörülnek.

A szocialista agitátorok által a munkásokra erőszakolt utóbbi sztrájkok a szövetség összetartásán törtek meg s a további kitartásnak meglesz az az üdvös eredménye, hogy kiszabadítják a szegény munkásságot a szakszervezetek szipolyozó karmai közül, ahol most is csak, a terror tartja őket.

A szövetség vasárnapi közgyűléséről a következőket adjuk:

A gyűlést Sztarill Ferenc elnök vezette, kinek megnyitóját Pásztor Bertalan titkár terjesztette elő a terjedelmes évi jelentést. A jelentés kiemelkedő része, mely beszámol arról, hogy a Szövetség a munkaviszony radikális rendezéséhez fogván felállította a munkaközvetítőt egyelőre az asztalos szakmára a ma csak a munkaközvetítő útján illetve a Szövetség által aláírt nyilatkozat és munkarend aláírása alapján

— Deshousses ur bizonyára elmondta már önnek, uram, hogy mennyire kétségbe vagyok esve, — kezdte Hendersonné asszony, akarata ellenére is feszese és zavartan.

— Igen, asszonyom és éppen azért jöttem, hogy magamat és szolgálataimat rendelkezésére bocsássam.

— De üljön le, uram, nagyon kérem.

A szép hölgy bizony ösztönszerű szánalmat érzett ez iránt a szegény ördög iránt s s mindent elkövetett e tekintetben, hogy szavait lehetőleg gyöngéden hangsúlyozza s hogy a köztük levő mérhetetlen távolságot látogatójával ne éreztesse. Eközben mindinkább besötétedett, úgy hogy már alig láthatták egymás arcát. Mintha porfellel nyelte volna el az alakjukat. Hendersonné csak annyit látott, hogy a férfi alakja magas és karcsú s hogy mozdulatai választékosak. Hogy jobban lásson, kíváncsiságában fordított egyet a villamos lámpa gombján, amely egy karos-gyertyatartó közepén volt elhelyezve. Magát a lámpát selyemcsipkés ernyő takarta. Fehér fény áradt szét a kis szalonban s bűvös fényvel vont a be a drága falszőnyegket, meg a kandallón elhelyezett apró csecsebecsék százait, besugározva a szép ifjú nő kíváncsan szép, csaknem áttetszően finom arcát. A Tizennegyedik elsőpad. Szempillái megremegnek, orrlukái kitégynak, homloka, mintha rettenetesen aggódna, csupa ránc. Végre is, leküzdve felindulását, így szól:

— Bocsásson meg, asszonyom, ha tőlük látzom, de engedjen meg egy kér-

álhatnak Nagyváradon munkába az asztalosmunkások.

A Szövetség felhívást bocsátott ki a munkásokhoz, melyben felvilágosította őket, hogy a munkaközvetítő felállítását nem a munkások anyagi vagy erkölcsi letörését célzó intézmény, hanem az a célja, hogy minden munkást mint külön egyént vegyen tekintetbe, a jobb munkást jobb díjazáshoz juttassa, nehogy a kollektívizmusz hazug leple alatt a selejtesebb munkás jogtalan anyagi előnyökhöz jusson a produktívabb, lelkiismeretesebb munkások rovására. A felhívásnak meg is lett az eredménye, mert szemben a szocialista sajtó koholt ferdítésével az a tény, hogy ma már 35 munkás s éppen a munkások legjobbjai aláírták a nyilatkozatot s munkába állottak. A Szövetség akciójának tehát sikerül részt venni a munkások magatartásán s a dolgban állók meglepődéssel látják, hogy az új helyzet mindenképpen csak javított viszonyainkon. A jelentést, mely részletesen feltárta a szövetség beléleltében felmerült többi nevezetes eseményeket, a közgyűlés egyhangulag elfogadta s a felmentvényt a tisztikarnak megadta.

Ezután nagy lelkesedéssel újból egyhangulag Sztarill Ferencet kiáltotta ki a közgyűlés a Szövetség elnökéül.

Sztarill Ferenc megköszönvén a bizalmat, elnöki beköszöntőjében arra hívta fel a Szövetség tagjait, hogy még lelkesebben és nagyobb összetartási érzettel kapcsolják oda magukat a szövetségi eszméhez. — Az elkövetkező tavaszon a kollektív szerződésük lejárnak. A Szövetség az egész vonalon fel fogja állítani a munkaközvetítőt. Lehet hogy ez némi rázkódtatással fog járni, de ta minden tag ismeri fogja kötelességét, akkor a kívánatos rend hamar helyre fog állani. A rendes munkaviszony épségének biztosítása pedig nem csak az iparosság egzisztenciális érdeke, hanem az ország fejlődésének, közgazdasági életének legfőbb záloga. A munkaadók sokáig nézték tétlenül a szakszervezetek terrorisztikus tobzódásait, most már ezt tovább nem tehetik, hacsak azt nem akarják, hogy az ország ipara és ennek révén közgazdasági élete teljesen elsorvadjon. A békés munkaviszonyt pedig csak úgy biztosíthatják, ha a munkást kivesszik a szakszervezetek béklyóiból. — A munkásság bizalmát megtérhet a munkaadójához, aki jobb barátja lesz neki mint a szakszervezet, mely a munkást csak kiszipolyozza, a szakszervezetek illetőleg az innen kiinduló munkásmozgalmak élén rendszerint olyan elemek vannak, amelyek

dést. Amikor kegyedet megpillantottam, a szívem verése csaknem elállt s most teljesen meg vagyok zavarodva . . . Kegyed végtelenül hasonlít egy kedves leánykához, aki gyermekkori játszótársam s első egyetlen szerelmem volt, aki olyan koru lehet, mint én s akiről azóta sem hallottam semmit . . . Sabine de Vallereine a neve . . . Talán rokona kegyednek?

Hendersonné asszonynak egész lénye megremegett, mint mikor a sötétben valakit álmából hirtelen fölriasztanak. Egyszerűen — kedves mozdulattal, kitérta karjait a szomorú alak felé, akit a sors ismét utjába dobott, miközben ajkai így rebegetek:

— Georges . . . Georges . . . én szegény, jó barátom!

A Tizennegyedik megragadta a nő remegő kezét, csókjaival elhalmozta, könyeivel elárasztotta.

— Boldog vagyok — rebegette a férfi elcsukló hangon. — Nagyon boldog vagyok . . . E pillanatban elfeledtem életem minden buját, bánatát, minden szenvedését . . .

— Csillapodjon barátom, — biztatta a férfit a szép hölgy — nyugodjon meg, mindenre kérem . . . Üljön ide . . . egész közel hozzám . . . mellém . . .

A férfi szót fogad, szemük nézése egybe kapcsolódik. Ujra gy rmekeké lettek, akik végre — hosszú, fáradtságos utazás után — föltárlják a jó, a drága öreg házat, amelyben nevelkedtek, amelyben játszottak, ahol a galambdúcba felmáztak. Most is együtt mennek szobából-szobába, pajkoskodva beleüldöznek a

a tisztas munkától irtóznak, ellenben szívesen látják a sztrájkot és szívesen szitnak egy munkás kizárását, mert ilyenkor a kizárólagos szájhősködésért is hozzájutnak az anyagi keresethez ennek a segélynek révén, amit ők is csak úgy megkapnak, mint a többi dolgozni szerető, de terrorral sztrájkba kergetett munkástársaik. A munkások bizalmát megtérhetnek a munkaadókhoz, mert a munkaadók szövetsége mindennap jobban megerősödik és sokkal hathatósabb védelemben tudja részesíteni a becsületesen dolgozni akaró munkást, mint a szakszervezetek, melyeknek a mai formájukban való megmaradásuk napjai ugyanis meg vannak számolva.

Fontos nemzeti érdek, hogy a munkások kivétesen a szakszervezet nyúga alól. Fontos azért, mert a szakszervezetek mellett az új munkás generáció folyton satnyul. — Bebizonyított valóság, hogy a mai fiatal munkásnemzedék tudásban, kitartásban messze mögötte marad a réginek. A szakszervezeteket a maguk politikai és más oktan szervezkedési mozgalmakkal elvonják az ifjú munkást tulajképeni életcéljától, hogy t. i. iparában magát lehetőleg tökéletesítse. Magyarország csak ipar révén emelheti magát a többi fejlett közgazdasággal bíró államok sorába. Elsőrendű nemzeti érdek tehát, hogy iparunk vissza ne fejlődjen. Bizalommal néz a jövő elé, hiszi, hogy a társadalom és munkásság megfogják érteni és méltányolni is fogják a munkaadók becsületesebb törekvéseit, melyekkel a haladást, az ország boldogulását akarják elősegíteni. Kéri a szövetségi tagokat, hogy fogadják szeretettel a munkásokat, akik végre is befogják látni, hogy a munkaadók oldala mellett van a kenyér, az élet, míg az örökösen feszkelődő szakszervezetek csak a nélkülözést, oktan küzdést juttatják a munkásoknak osztályrészüll. Kéri a szövetség tagjait lelkes kitartásra, megmondott, nyugodt de elhatározó és önérzetes magatartásra.

Az éjjezéssel és tapssal fogadott elnöki beköszöntő után a szövetség elfogadta az évi költségvetést és egyhangulag megválasztotta a tisztikart a következőkből.

Alélnökök: Szabó Károly, Madarász Gyula, pénztárnok: Hann Lajos, ellenőr: Pankolits Károly, végrehajtó bizottsági tagok: Reisinger József, Incze Lipót, Keszytis János, Köblös Ferenc, Jeney Imre, Rendes Vilmos, Kiss Gyula, Cséprega Miklós, Zonda György, Széles Sándor, Réh Ferenc, Spitzer Benjamin, Kovács

butorokba — csakugy, mint hajdan — őszintén, fesztelenül viselkednek s mikor magukhoz térnek, egyszerre halkabban kezdenek társalogni. A bizalmas együttlét varázsa minden idegüket megremegetti.

— Emlékezik-e még, Sabine? . . . Abbáziában voltunk . . . Én akkor tizenégy éves voltam . . . s kegyednek egy levélpapírra — amit anyámtól csement el — gyengéd levélkét írtam, sokkal gyengédebbet, mint amilyent rendszerint szoktam volt írni . . . De kegyed ki-gyonyolt, mert a levelem teli volt hibával . . . s attól fogva szépírási leckéket kaptam kegyedtől . . . Én csak bámulni tudtam kegyedet . . . már csak azért is, mert sokkal esze-sebb, mint én. Kegyed már akkor is könny nélkül tudta az összes alprefekturák nevét, a folyók folyásának irányát. sőt még a sokszorozást is.

— Es haragudtam, mert maga mindig haszontalan fickó volt, csak a napot lepia s nem látott tovább az orránál, mert a holnappal sohasem törődött . . .

— Igaz . . . igaz . . . s ezért is nem bírtam az életben érvényesülni . . . Mig a nevemnek csengő volt a hangzása, pompásan ment minden, mert hiszen csak a nevetem kellett bej-lenteni bármely bankba: volt pénzem elég. Mindent megpróbáltam, Párisban ugy, mint az egész világon . . . És ime, most itt vagyok, ahol vagyok: »Tizennegyedik« az Imperial Palasceban, ahol lakást, élelmet és havi tizenöt louis kapok . . . Mig kegyed . . .

— Ah, én? . . . Néhány évvel ezelőtt

Kálmán, Zimmer József, Grünwald Jenő, Szántó Dezső, Tátray Sándor, Török Sándor, Fey Rezső, Goldberger Lajos, Bodnár János, Vlád Ágoston, Vinkler Szidor, Markovits Lajos, Novák Kálmán, Ungerleider Mór, Lusztig János, Óváry Lajos, Tárnoki László és Stern Adolf.

Végül a közgyűlés megválasztotta a budapesti országos közgyűlés kiküldöttéit s ezzel a nevezetes közgyűlés véget ért.

Két diszes temetés.

Vasárnap helyezték örök nyugalomra Bihar-megye és Nagyvárad város két kiváló férfiának hült tetemeit.

Cziffra Gerő temetése.

Délelőt 10 órakor temették nagy gyász-pompával néhai Cziffra Gerő nyug. megyei főpénztárnokot. Nagyvárad intelligens közönsége óriási számban s a megyéből is sokan jelentek meg a kiváló férfiú végtisztességén. A vármegye tisztikara, Glacz Antal főispánnak és dr. Miskolczy Ferencz alispánnal teljes számban, a város részéről Rimler Károly polgármester, a Gazdasági és Iparbank igazgatósága, az Osztr. Magyar Bank tisztikara, továbbá a káptalan, az ügyvédi kar, a közhivatalok vezetői, a mezőkeresztési járás küldöttsége stb voltak jelen.

A derék férfiú porhüvelyei a halottas teremben felállított diszes ravatalon, remek maszsziv ércokorsóban nyugodott. A gyászterem remek gyászpompával volt díszítve, délszaki növények között, nagy ezüst kandeláberekben égő gyertyák között, ezüsttel kivert mennyezet alatt volt a ravatal felállítva, az üvegfedelű koporsóval.

A gyászszertartást Fetszer Antal felsz. püspök végezte nagy segédlettel.

A beszentelés után megindult az impozáns gyászmenet az olasz-i plébánia-templomba, ahol gyászmise volt az elhunyt lelkiüdvéért.

A requiem után a gyászmenet kivonult az olasz-i temetőbe.

A koporsót 50-nél több remek koszoru fedte.

Monte-Carlóban egy amerikaihoz mentem férjhez, egy furcsa alakhoz, akit — minthogy végképp nem tudta előttem a tekintélyét főtartani — végre is amugy franciásan fölpofoztam. Hat héttel később már özvegygyé lettem . . . Vasuti szerencsétlenség történt . . . Azóta folyton azért sóhajtok, fáradozok, keservegek, hogy a millióimhoz illő gyönyörűségeket megszerezsem . . . Ez pedig nem könnyű dolog, nemde? . . .

— Azt hiszed?

— Már újra tegeződtek s bizalmasan, boldogságtól sugározva simultak egymásmellé.

A telefon csengettyűje riasztotta fel őket.

— Ah! Mit akarnak már megint?! — nyökdécselte Hendersonné asszony. — Halló! . . . Halló! . . . Hogyan? . . . Hát ön is? . . . Oh, az az átkozott nátha! . . . Csak jól ápolja magát, édesem! A viszontlátásra!

A szép hölgy most gúnyosan fordult a barátja felé.

— Önre már nincs szükség, uram, mert hiszen csak tizenketten leszünk az ebédnél . . . Aetheuillesné asszony is lemondott . . .

És szép, piros alkát csókra nyúltva:

— De meghívlak holnapra . . . holnaputánra . . . mindörökre, Georgie . . . oda, ahová te akarsz!

Rácz Mihály végtisztessége.

Néhai Rácz Mihály nyugalmazott városi főjegyző temetésén is impozáns módon nyilatkozott meg a részvét s az a becsülés, amelylyel az elhunyt derék férfiú iránt az egész város közönsége viseltetett. A Szent János utcai gyásház tágas udvara s az utca zsufolva volt előkelő közönséggel. Ott volt Glacz Antal főispánnal és Rimler Károly polgármesterrel élén a városi tisztikar, Fetszer Antal felsz. püspök, a megyei, állami hivatalok tisztikara, Sal Ferenc ny. polgármester, a betegsegélyző pénztár tisztikara Láng József elnökkel, stb.

A diszes ércokorsó felett Suljok István ev. ref. lelkész megható gyászbeszédet mondott s az egyházi énekkar gyászenékeket adott elő. Ezután dr. Bodor Károly szép beszédben bucsuztatta el a jeles férfiút, aki évtizedekig munkálkodott önzetlen buzgalommal Nagyvárad város ügyei körül. Megemlékezett róla, mint jeles poétáról, a ki a város kulturális életében is becsülendő szerepet vitt s végül elbucszott az elhunyttól a munkásbiztosító pénztár nevében, amelynek igazgatója volt.

A bucsubeszéd után feltették a koszorukkal fedett diszes ércokorsót a 4-es fogatu üveges halotti kocsiba s az impozáns gyászmenet, az előkelő közönség tömegétől kísérve, kivonult az olasz-i temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték a puritán jellemű, ritka jószágú derék ember kihült tetemeit.

Koszorukat helyezték a koporsóra: Nagyvárad város tisztikara, a munkásbiztosító pénztár, Sal Ferenc kir. tanácsos, Kelemen Kálmán, Bordé Ferenc, stb.

Mindkét diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai dísztemetkezési vállalata rendezte a legnagyobb pontossággal.

Rokszin szabadlában.

Mástélnapi hosszú tanácskozás után végre tegnap délután 3 órakor befejezte a vádtanács Rokszin György letartóztatása ügyében a Fráter Pál ügyvéd által benyújtott felfolyamodás tárgyalását. Városszerte nagy kíváncsisággal néztek az eredmény felé.

Tegnap délután 3 órakor nyilvánosságra került, hogy Millye Mihály elnök Rokszin Györgyöt a tanács határozatával szabadlára helyezi. A tárgyalás után rögtön értesítették Gerő Ármán rendőrkapitányt a tanács határozatáról, mely Rokszint csak azon feltétellel helyezi szabadlára, ha az a város határát el nem hagyja s ezenfelül folyton rendőri felügyelet alatt fog állani. A vádtanács a letétbe helyezendő 20000 korona biztosítékot el nem fogadta.

Millye Mihály 4 órakor telefonált Halmágyi Zsolt fogházfelügyelőnek, hogy intézkedjék Rokszin szabadonbocsájtása ügyében. Ugyanakkor már várták Rokszin Györgyöt hozzátartozói s barátai az ügyészség előtt 2 kocsival. Egynegyed 5 lehetett, mikor a szabadlára helyezett ügyvéd elhagyta az ügyészséget s Kálmán Györggyel, Fráter Pál ügyvédjelöltjével egykocsiba hazahajtott. Tudósítónknak sikerült meg az órában beszélni Rokszinnal, ki a következőket mondta:

— Felkérték őt, még mint szalontai ügyvédet, hogy mint hatodik forgató írja alá Forumb Kornélnak egy 9000 és egy 15000 koronáról szóló váltóját. Mivel nem kellett félni mint 6 iknak az esetleges körülményektől, szívesen tette ezt, Elküldték aztán neki a váltót, mit a szalontai takarékpénztár töltött ki s meg

sem nézve a keltezését rögtön továbbította a kellő helyére.

Ami a váltó eltüntetését illeti tudósítónk kérdésére ezt felelte, hogy neki nem állott érdekében az elsikkasztás, mert hiszen ő csak a hatodik forgatóként szerepelt.

A váltót jul. 1 én küldték hozzá, ő nem nézte a lejáratot s rögtön benyújtotta azt s az a véleménye, hogy már akkor is hamisítva volt.

Nincs szerinte ellene semmi bizonyíték, mert ő a 15000 koronás váltóóról soha se tett említést levélben s az az állítólagos levél sem bizonyíthat ellene.

Ez Rokszin György állítása s a további tárgyalás során fog kiderülni a való.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Február 2. Gazdasági és Iparbank közgyűlése d. e. 11 órakor.

Február 3. Megyei közigazgatás ülése d. e. 9 órakor.

Febr. 3. A Szent László fimenedékház és koldus-ápoló egyesület közgyűlése d. u. 5 órakor.

Február 4. Nagyvárad város közigazgatási bizottság ülése d. u. 3 órakor.

Február 6. Bihar. Keresk., Ipar- és Terményhitelbank közgyűlése d. u. 4 órakor.

Február 7. Bihar-megyei takarékpénztár gyűlése d. e. 11 órakor.

Február 7. Magántisztviselők egyesületének közgyűlése d. u. fél 3 órakor.

Február 10. Leszámitoló és jelzálogbank közgyűlése d. u. 4 órakor.

Február 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

* **Gyertyaszentelő Boldogasszony.** A katolikus egyház annak az emlékét őríti ma, kedden, mikor a gyermek Jézust születése után 40 napra Mária felvitte a jeruzsálemi templomba, hogy Mózes törvénye szerint az Urnak bemutassa. Az öreg Simeon felismerte a kisdedben a Megváltót; karjaira vette és hálát adott az Istennek, hogy láthatták szemei a világ világosságát. Az egyház e napon gyertyát szentel. A plébánia templomokból körmenetben vonulnak ki a hivek s utána ünnepélyes szent misét tartanak. A nép a hagyományok szerint a mai nap időjárásából jósol, azt tarja, hogy Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a medve elhagyja barlangját s ha napos időt talál, visszamegy odujába, mert még erős tél lesz. Mig ha e napon borus az ég, a medve kint marad, mert — vége a télnek.

* **Szerzetesi fogadalom tétel és beöltöztetés az Orsolya zárdában.** Mint lapunk vasárnapi számában jelezve volt, f. hó 3-án, sz. Balázs püspök és vértanu ünnepén lélekemelő szertartásos vehetnek részt azok, akik e napon d. e. fél 10 órakor a helybeli Orsolya zárda templomát felkeresik. Látni fogják, hogy még ebben a Krisztustól mindinkább eltávolodó sivar korszakban is vannak, kik Krisztúshoz közelednek, vele örök és felbontatlan sz. frigyét kötnek, hogy így egyrészt a maguk lelki üdvét biztosabban munkálhatják; addig örök üdvösségük elnyerésére a vallásos és hazafias oktatás és nevelés által másokat is segítsenek. E napon ugyanis: Viola Mária — Sr. M. Viktoria; Kiss Gertrud — S. M. Ignatia; Seres Rozália — S. M. Jozefa; Pál Irén — S. M. Valéria; Kocz Luiza — S. M. Anónia karbeli szerzetesnők és Solomayer Mária — S. M. Julia; Pink Anna — S. M. Karolina laikus testvérek egyszerű szerzetesi fogadalmat tesznek; Szuporán Mária — S. M. Ágnes és Snánd Erzsébet — S. M. Vincencia a laikus testvérek közé beöltöztetnek. A kedves ünnepség alkal-

mából az ünnepi sz. beszédet *Grócs Béla* apátkanonok tartja; a sz. misét, a fogadalomtételi és beöltöztetési szertartást pedig *dr. Karsch Kollion* apátkanonok, zárdagondnok végezi.

* **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** Vasárnap délelőtt az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlést tartott *Hlatky* Endre elnöke alatt. A jogi szaklapra vonatkozó indítványt elvetették. *Dr. Várady* Zsigmondnak a jegyzők magánmunkálataira vonatkozó indítványát azal a módosítással fogadták el, hogy az évi jelentésben teszik szövé. Végül az ügyrenden eszközöltek kisebb módosítás.

* **A fürdővasut biztosítóka.** Említettük, hogy a fürdővasut engedményesei: *Hankovits* Ferenc és társa az állampénztárba lefizették a vasut biztosítékául kikötött 40 000 koronát. *Hankovits* Ferenc tegnap a befizetést igazoló közjegyzői iratot beterjesztette Nagyváradi város polgármesteréhez.

* **Bizottsági ülés.** A szépművészeti és közlekedési szakbizottság folyó évi február hó 5-ik napján d. u. 3 órakor a városház bizottsági termében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A gázgyár és honv. gyalogsági laktanya közt fekvő területnek házhelyekül leendő értékesítése céljából készített tervezet. 2. *O'Áry Gyula* kérvénye a Körözs-utcának a Dudek-utca és városháza közti szakaszán új szab. vonal megállapítása iránt. 3. A külváros szabályozási terve s ezzel kapcsolatban *Boros Lajos* és társai kérvénye. 4. Utca elnevezés iránti indítványok. 5. *Krisztina-utca* új Körözs-utca burkolatának megvizsgálása s átvétele.

* **Uj postaügynökség.** Biharvármegye Sályi községben 1909. évi február 11-én postai ügynökség lép életbe, melynek hatásköre a többi ügynökségével teljesen egyenlő.

* **A választók névjegyzőke a közjegyzőnél.** Az 1899. évi XV. t. c. 150. § értelmében az országgyűlési képviselő választók véglegesen megállapított névjegyzékének egyik példányát a választók használatára áll — az illetékes kir. közjegyzőnél helyezendő el. Nagyváradi város központi választmánya 1908. évi december hó 30-án tartott ülésében elhatározta, hogy az 1909. évi érvényes képviselőválasztók névjegyzékének egyik eredeti példányát *Mezey* Mihály közjegyzőnél helyezi el. Miről a város közönségét értesitem. *Rimler* Károly, polgármester.

* **Katonai szálláspénzek megváltása.** A katonai elszállásolás pénzen való megváltása igen praktikus eszmének bizonyult. Városunk maholnap azon ideális helyzetbe jön, hogy örökre megszabadul a katonai elszállásolás gyötrelmeitől. — Ötödik éve, hogy a polgárság a szálláspénzt önként fizeti s már mintegy 50,000 korona gyűlt egybe, úgy hogy nem sok hiányzik ahhoz, hogy a katonai barakkok építését megkezdjék, amikor az elszállásolás végleg megszűnik. A szálláspénz minden katonára 5 koronát tesz ki egy évre, ezt azonban febr. 15-ig kell befizetni a háztulajdonosoknak, mert azontul már 8 kor. a megváltási díj. < katonaiügyszólynál azért most tömegesen jelentkeznek házigazdák a befizetés végett s már eddig 3000 koronánál többet fizettek be.

* **Álarcos betörő.** *Özv. Duhonyi* Mihályné Téglavető-utca 35. sz. a. levő szatocs-üzletében szombaton este 8 óra tájban egy középtermű, fekete kiskabátos, kopott fekete nadrágos és kalapban levő álarcos ember lépett be s egyidejűleg az üzlet külső ajtaját behúzta. A teljesen egyedül levő üzlettulajdonosnőre forgópisztolyt szegezett és rákiáltott: »Pénzt, vagy életet!« As asszony ijedten menekült az üzlettel szomszédos lakásába s maga után bereteszte az ajtót. Az álarcos azalatt a pult fiókját kihúzta, a fiókban levő 14 korona néhány fillért magához vette s aztán rákiáltott az asszonyra: »Tíz óráig ki nem merj jönni!« s aztán eltávozott. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Gyujtogatás Görbeden.** Görbed községben már egy hét óta gyakoriak a gyujtogatások. A csendőrség a legszélesebb körű nyomozást fogantatosította, hogy a gyujtogatót kézre kerítse. Szombaton a csendőrség az összeszerzett adatok alapján letartóztatta *Csucs* János görbedi lakost, akit be is kísértek az ügyészségre. A falu már teljesen megnyugodott s azt hitte, hogy megszabadult a veszedelmes merénylőtől, amikor tegnap és tegnapelőtt este ismét megjelent a vöröskakas a községben. Tegnap előtt *Györffy* Sándor gazdatiszt kerítése és szalmakészlete hamvadt el, tegnap pedig *Kopis* József plébános lakásán és szalmáján keletkezett tűz. A községben most mindenki rettegésben van, mert nem lehet tudni, hogy melyik időben kinek a házában üti fel fejét a tűz. A letartóztatott *Csucs* Jánost szabadlábra fogják helyezni, mert kétségtelen, hogy más követte el a gyujtogatást. Jelenleg a nyomozás a megkárosított emberek cselédeire terjed ki, mert nincs kizárva, hogy azok valamelyike követte el bosszúból a gyujtogatást.

* **Marólugot ivott.** Sarkadi tudósítónk jelenti, hogy *Debreceni* Erzsébet január 24-én ismeretlen okból marólugot ivott s tegnap reggel sok szenvedés után meghalt. Az öngyilkos leány már többször tett öngyilkossági kísérletet.

* **A tanítók személyi pótléka.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki az összes megyei és városi közoktatási bizottságokhoz valamint tanfelügyelőkhez és tanfelügyelői kirendeltségekhez, a melyben a tanítók személyi pótlékára vonatkozólag hoz új intézkedéseket. Elsősorban elrendeli a miniszter, hogy a személyi pótlék elnyerése végett a tanítók tanúsítványait táblázatát a jövőben mindig március 1-től április 1-ig kell felterjeszteni, a később vagy hamarabb érkező tanúsítványokat nem fogja figyelembe venni a miniszter. Tizenkét évnél kevesebb szolgálati idővel bíró tanítók nem nyerhetnek személyi pótlékot. Legfontosabb pedig az a rendeletben, hogy egy tankerületből csak 10 tanító nyerhet személyi pótlékot. A rendelet már a folyó évre érvényes és személyi pótléko csakis a 10 legjobb minősítéssel bíró tanító kaphat.

* **Halálozás.** *Fuhász* Károly, a Léderer Márton tövisvölgyi birókának gazdatiszta január hó 29-én este 70 éves korában szívrohás következtében elhunyt. Mélyen sujtott özvegye és gyermekein kívül nagyszámú rokonság gyászolja elhunytat. A temetés január 31-én ment végbe nagy részvét mellett.

* **A választási törvény ellen.** Nagyváradi város legutóbbi közgyűlése ellen sokan panaszkodtak, hogy a politikai kérdésekkel fecsérelt el a törvényhatósági bizottság az időt, ahelyett, hogy a város közérdekeire fektetne nagyobb súlyt. Közlebb pedig ismét a politikában fog utatni Nagyváradi város közgyűlése. Tizenhárom törvényhatósági bizottsági tag: *dr. Ágoston Péter*, *dr. Grosz Menyhért*, *dr. Várady Zsigmond*, *dr. Popper Ákos*, *Huzella Gyula*, *dr. Moskovits József*, *dr. Berkovits Ferenc*, *Weisz Ernő*, *Grosz Sándor*, *Schütz Albert*, *dr. Váradi Ödön*, *dr. Bárdos Imre* és *dr. Varnai Ferenc* tegnap indítványt adtak be Nagyváradi városához, a kormány által a képviselőházhoz benyújtott s a választójogról szóló törvény ellen. A törvényjavaslatot két szempontból kifogásolják: a pluralitás és a szavazás módjának megállapítása miatt. Indítványozzák, hogy mondja ki Nagyváradi város törvényhatósága, hogy a kormány által beterjesztett javaslatot nem tekintheti a nép jogos követelése (?) kielégítésének s feliratot intéz a képviselőházhoz, hogy az általános és egyenlő választói jogot a községenkénti titkos szavazással az ország demokratikus haladása érdekében sürgősen megvalósítandónak tartja; felkéri az országgyűlés képviselőházát, hogy az előtte fekvő javaslatot ily irányu módosítással e-

fogadja el. Indítványozzák továbbá, hogy az összes törvényhatóságoknak küldjék meg pártolási céljából ezen feliratot. Reméljük, hogy erre nem kerül a sor, hanem a közgyűlés elveti a tizenhármak gyanus indítványát.

* **Lukács Ödön ünneplése.** Az ipariskola tantestülete abból az alkalomból, hogy a *Ragány* János örökébe az iparoktatási bizottság *Lukács* Ödönt emelte, a Fekete Sas éttermében tiszteletére vacsorát rendezett. Az ünnepeleten s az ipariskola teljes testületén kívül megjelentek: *Rechné B. Zsófia*, *dr. Thury László*, *Guttman József*, *Jelinek Géza*, *Altnóder Vince* stb. Az első toasztozó *Szűts* Izsó volt, a ki szeretettel köszöntötte az új elnököt. *Lukács* tartalmas válaszában az iparoktatás célját s azok eszközeit ismertette, majd poharát az iskola testülete egészségére emelte. *Rátkay József* *Guttman József*tel köszöntötte. Végül *Szűts* Izsó, *dr. Tóth Mihály* az iskola volt igazgatójára emelte poharát. A lelkes társaság vidám hangulatban maradt együtt a késő éjjeli óráig.

* **Neumann Ármán meghalt.** *Neumann* Ármán, volt országgyűlési képviselő, a hajdani szabadalvópárt egyik alapító tagja tegnap délelőtt meghalt Budapesten hatvannégy éves korában. Nagyváradon született, ugyanitt végezte tanulmányait, melyek befejeztével Székesfejérvárt volt ügyvéd, majd amikor a budapesti egyetem magántanárává választották, főköltözött a fővárosba. Itt készült el 1895-ben a »Magyar kereskedelmi törvény magyarázata« című nagy munkájának első kötete s 1897-ben a második befejező kötete. 1887-ben Bereczk háromszékmegye kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. A szabadalvópárt tagja lett s ez is maradt 1903-ig Képviselő korában az üzletáruházról szóló törvényjavaslatról és magánbiztosítási vállalatokról irt tanulmányaival keltett feltűnést.

* **Egy ipartelep kibővítése.** Uj vállalatnak még alig volt olyan sikere Nagyváradon, mint a *Wikus*-féle országoshírű cukrászda nagyváradi fiókjának, mely tudvalevőleg a *Fekete Sas* palota passage részében csak nemrég nyitotta meg gyönyörű helyiségét. E siker titka pedig az, hogy a nagyváradi *Wikus*-féle cukrászda föltétlenül szolid üzleti elveket vezetett be s legfőbb céljaul azt tűzte ki, hogy a legkiválóbb anyagokból, elsőrendű munkáskezek által készített olyan cukrász iparművészeti produktumokkal lássa el a fogyasztó közönséget, amely készítmények a legjobbak, legelőkeltebbek ezek a téren s a leggyorsabb igónyekttől a legmagasabb gourmanderiáig mindent kielégítenek. A közönség méltányolta is a *Wikus*-féle cukrászda kiválóságait s fokozódott érdeklődés az eredményezte, hogy a cég ma már a vállalat kibővítését tervezi, hogy pontosan és akadálytalanul megfelelhessen a cukrászdat látogató igazán előkelő közönség és a megrendelő családok igényeinek.

* **Harc a csendőrök és a legények között.** Tegnapelőtt délután véres verekedést rögzőzött Tenkén három legény. A verekedés halállal végződött. Az eset az egész tenkei közönséget nagy izgalomban tartja, amennyiben még nincs megállapítva az, hogy a haláleset közvetlen oka mi volt. Az ügyben serényen folyik a nyomozás, s ez lesz hivatva felderíteni a titokzatosnak látszó ügyet. Vasárnap délután az egyik tenkei vendéglőben a három *Balázs* testvér, *Balázs* Imre, *Balázs* János és *Balázs* Sándor mulatoztak, amikor a korcsmáros csendre intette a legényeket. *Balázsék* erre széket ragadtak s azzal a korcsmárost kikergették. A nagy lármára és a korcsmáros segélykiáltására megjelentek a korcsmáros rendőrök, akiket később a csendőrök követték. A hatóság emberei felszólították a *Balázs* testvéreket, hogy távozzanak a korcsmából. *Balázsék* azonban ellenszegültek. Hogy mi történt ezután a korcsmában az még nincs megállapítva. Téved az, hogy amikor lecsendesedett a korcsma *Balázs*

Imre halva volt. Az esetről azonnal értesítették a csendőrszárnyparancsnokságot és a járásbíró-ságot. A két hatóság megincitotta a vizsgálót.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd d. u.: Postás fiu és a huga, este: Don Quijote.
Szerda: Don Quijote.
Csütörtök: Pont Biquet-család.
Péntek: Dolovai nábob leánya.
Szombat: Velencei kalmár.
Vasárnap d. u.: Szép gárdista, este: Forradalmi nász.

Don Quijote

Kevés hálásabb téma van operett számára mint Don Quijote; szinte csodálnunk kell, hogy eddig nem akadt senki, aki a nemes spanyolt színpadra vitte volna. A vasárnap bemutatott operett librettója tehát elég jó forrásból van merítve; benne is van Don Quijote történetének minden ismertebb mozzanata. A hogy indul a darab, elég jó reménységeket is kelt; az I. felvonás kissé hosszadalmas szerelmi jelenetei után az ember várakozással tekint a folytatás elé. A II. felvonás Ripre emlékeztetően indul, de nem vált be az ígérethöz semmit, csak még mindég ígér. A III. felvonás az egész agyonüti. Van benne eleinte elvenség, a szert derültséget provokáló burleszk komikum, hanem aztán kiüt rajta a rettenetes unalmasság. Minden sor, a mit a IV. felvonásból törölnek, csak nyereséget jelentene; tudunkkal az igazgatóság meg is fogja ezt a felvonást rövidíteni. Az ismétlésekre szánt kuplék lapos szellemtelensége: kész kín. Ezért történt meg vasárnap a bemutatón az a pech, hogy szegény Gózonnak a kuplézásába valaki hangosan beleszólt:

— Elég volt!

Ez a beleszólás nem éppen disze-virága a színházi illemnek, de szívből fakadt s csak azt sajnáljuk, hogy Gózonnal szemben történt meg, aki ambíciójával igazán nem szolgált rá. A kitörő taps elégtételt is adott az ifjú művésznak s dokumentálta, hogy nem neki szólt a kifakadás, hanem a csapnivalóan gyatra kupléknak. Bizony ennél a szerencsétlenül unalmasan elnyújtott felvonásnál sokszor felsőhajthatott volna a közönség:

— Elég volt!

Kár, hogy a jól induló operett ilyen gyengén végződik.

A zenéje nem nagyon eredeti, de elég sikerült. Lány, dallamos énekszámait tetszetek s a közönség a zeneszerzőt, dr. Garami Bélát többször a lámpák elé hívta.

Az előadásnak igazi fénypontja volt Toronyi alakítása. Maszkjáért egyedül érdemes a darabot megnézni, olyan sikerült. Játéka remekül eltalálja szerepének jellegzetes vonásait, eredeti felfogása s pompás éneke, precíz előadása a legteljesebb elismerést érdemli. Helyesen jegyezte meg valaki, hogy Toronyi ezzel az alakításával körütra indulhatna. Ilyen tökéletes, minden tekintetben kifogástalan alakítást nem sokat jegyezhetünk fel.

Igen jóízű humorral dolgozta fel Kassai a borbély szerepét. Ez a szerep emlékeztet a Bob herceg borbélyára; Kassai ötletessége fedlertette a másolást s minden jelenetével derültséget provokált, Diósi Nusi kis indispozícióval küzdött, társa azonban helyre billentette a mérleget. Asszonyi kellemes baritonja jól érvényesült s Vank mély basszusa is jó szólószerephez jutott. Hajnal György komikus tehetsége megtudott küzdeni szerepe némi egyhangúságával is. Gózon pedig igyekvésért és igazán sikerült alakításáért szintén dicséretet érdemelt. A dadogó sekrestyés nem valami zlétes szerepét Krasznai mentette meg a visszatevésből.

Ismételten ajánljuk a darab szövegéből az izléstelenségek kiirtását, Nem okvetlenül szük-

séges, hogy minden tizedik sorban a fenét emlegessék, mert végre a közönség is megunja s emlegetni találja — a darabban szemben. Arra pedig sem a zenéje, sem az előadás, sem a szöveg jobb része nem szolgált rá.

—r.

A mai előadások. Ma este dr. Garami Béla és Lipai Károly énekes játékát a *Don Quijote* ot ismétlik meg. A darab két első előadása után ma fokozott érdeklődés mutatkozik a darab iránt. Délután fél helyárrakkal a Postás fiu huga című két látványos operett kerül előadásra.

A dolovai nábob. Herczegh Ferenc előkelő művészzel megírott darabjai közül A dolovai nábob még ma is megtartotta ingerlő érdekességet s a magyar bánáti életnek ez a találó rajza valamennyi magyar színház műsorának állandó műsordarabja. Csütörtökön az idei szezonban most adják először a Szigliget-színházban. Érdekessége lesz a darabnak, hogy több szerep most új kezekbe került.

MULATSÁG.

Naptár.

Február 6. A várad-velencei Katholikus Kör táncmulatsága.

Február 6. Vasutas-bál. (Restauratio).

Február 6. Germán colon-estély a »Pannónia« disztermében.

Február 6. A vasutasok bálja a Csarnokban.

Február 18. A m. ktr. nagyvárad honvéd hadapród iskola táncvigalma saját helyiségében.

Február 8. Fráter Lóránd hangversenye a Csarnokban.

Február 16. Swärdström négyes hangversenye a Csarnokban.

A kath. legényegylet estélye.

A helybeli kath. legényegylet vasárnapi táncmulatságát, mely az idei farsangnak legszébb estélye volt, kitünően sikerült hangverseny előzte meg, melynek érdekesen és élvezetesen összeállított műsora nemcsak a jelenvolt zeneértőket elégtette ki teljes mértékben, hanem az egész halgatóságnak nagy gyönyöröget okozott. Legelő szám a *legényegyletnek férfi karának* fellépte volt. Lányi Ernő egy rendkívül nehéz és szövevényes, de ritka hatású népdalegyvelegét adták elő. Bámultuk az énekesek nagy terjedelmű, erős és tiszta hangját, az előadás egyöntetűségét, a színezés változatosságát, igazán megiepő dolgot produkáltak. Méltó elismerés illeti Hussár László tanár karmestert aki fáradságot nem kímélve nagy gonddal végezte a betanítás nehéz munkáját.

Most a *postászenekar* vonósnégyese játszotta el Ocskay Bugadérosból a szerenádöt ritka szép egyenletes összjátékban s nagy magyaros érzéssel.

Ezután hájos leánysereg lepte el az emelvényt s három csoportba állva *Noverál* István zenetanár szakavatott vezetése és zongorakísérete mellett üdén csengő hangon énekelték el Major Gyula »Alkonyatkor« című dalát, majd a felharsant tapsorkán boszenesülte után Noverál egyik felütéséből hájos szerzeményét.

Következő szám Lange Gusztáv egyszerűségében tökéletes »Nagyamamácska« című szerzeménye volt, melyet a postászenekar vonós hatósa adott elő még az első négyest is felülhaladó sikerrel.

Kiválóan szép volt az összes énekesek és énekesnők által előadott négyeselőadás karának, a Noverál szerzette »dalosok indulója«, melyet Hussár László karmagy dirigált s a szerző kísért zongorán. A mű maga rendkívül lendületes és dallamos, mintaszerű összhangosítással, az előadás pedig méltó volt a darabhoz. A csengő szoprán, erőteljes alt magasan szárnyaló tenor és dörgő basszus csodás összhanggá egyesülve verődött vissza a terem távoli falairól s magával ragadta az egész közönséget, mely nem győzött eleget tapsolni a szerzőnek s az előadónak.

Méltó befejezése volt a remek sikerű hang-

versenynek a teljes postászenekar előadása: Boieldieu híres operájából, a »Bagdadi kalifa«-ból játszottak részleteket *Kürthy István* karmester szakértő vezetésével, pompás összevágó s fegyelmezett előadásban. A sok tapsra megismételték a darab egy részét.

Hangverseny után tánc következett, mely világos reggelig tartott. Egyébként megjegyezzük, hogy az estély oly nagy sikert ért el, hogy a közelmúltban ily szép eredményt egyáltalán nem produkált egyetlen egy rendezőség sem. Annyian voltak, hogy mozogni is alig lehetett. Kiemeljük, hogy dr. *Lányi József* felsz. püspök és *Karácsonyi János* kanonokok megjelenésükkel megtisztelték a Legényegylet hangversenyét

* **Dr Kiss Döméné és Papp Imréné colonestélye.** »Kicsi a bors, de erős.« Egy igen jó közmondás, amely ráillik e mulatságra is. Ugyanis nem volt colossális, nem volt óriási szabásu, mert már a természete sem olyan, hogy nagystilű smoncákat szóljunk róla. De nem is szorul rá, hiszen akik más évben is voltak ezen a colonestélyen, mind jó kedvvel és kellemes gyönyörködéssel eltele szaporították emlékeiket. A farsang bokrétaiban ez is egy rózsza belőle. Gyönyörködve szemlélhették a szülők gyermekeiknek haladását a táncban, mert tanítómesterük a közismert *Kovács* balletmester minden odaadással és fáradságával rajta volt a sikeren és a vizsga eminensen is végződött. Jelen voltak:

Asszonyok: Kiss Döméné, Papp Imréné, Megó Ákosné, Imrik Lászlóné, Picurek Sándorné, Csörneczkyné Fényes Endréné, Bary Józsefné, Török Lászlóné, Kolozsvári Sándorné, öz. Polgár Gyuláné, Mille Mihályné, Molnár Lajosné, Bekeffy Istvánné, Dániel Jánosné, Pajor Kálmánné, Rednik Gézáné, Wallner Kálmánné, öz. Bulyovszky Józsefné, Szentléleky Kálmánné, Angyal Ilka, öz. Kristófné, öz. Molnár Gergely Károlyné, Tránhauser Józsefné, Juricskay Lászlóné, Sztaniszlowszky Ervinné, Kálnokyné, Rózsavölgyi Lászlóné stb. stb.

Leányok: Papp Margitka, Kiss Nóra és Valici, Fényes Onka és Annuska, Korda Rózi, Polgár Anka, Korda Gyurka, Fekete Ilonka és Erzsike, Imrik Ilonka és Erzsike, Imrik Ilonka és Margitka, Török Irénke, Csörneczky Micike, Kolozsvári Sári és Margit, Angyal Ilonka, Molnár Ilonka, Bary Olga, Biró Margit, Jozsa Helén és Hedvig, Bulyovszky Erzsike, Wallner Erzsike, (Sáros-patak), Rózsavölgyi Irénke stb. stb.

* **Vasutasok mulatsága.** Mint már meg irtuk a MÁV. »Nagyvárad-i koszorú-egylet« mulatsága, amely kitünő sikernek néz elébe, *folyó hó 6-án, szombaton este* a Kereskedelmi Csarnokban lesz megtartva.

EGYESÜLETEK.

(**A Katholikus kör választmányi ülése.** Szombaton, az az február hó 6-án délután 6 órakor a Katholikus kör választmányi ülést tart. Az ülés tárgya lesz a kör 14-én tartandó közgyűlésének tárgysorozata, melyet most fog előkészíteni a választmány.)

IRODALOM.

☒ **Magyar Gazdák Szemléje.** A Magyar Gazdaszövetség jeles folyóiratának januári füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: Dr. *Szilárd Ferenc:* Az otthon-törvény. Az amerikai elnökválasztás. *Landgraf János:* A haladat. Dr. *Illé Imre:* A budapesti malomipar. Dr. *Czettler Jenő:* Dr. *Molnár István:* Tanulságok Porenből. Különlétek.

☒ **Élet.** A kitünően szerkesztett szép irodalmi folyóirat 5. füzetét vettük a következő tartalommal: *Andor József:* Magyarorságnak. *Kiss Menyhért:* Idegenben. *Domokos István:* Huszév a zárdában. *Zsoldos Benő:* Fonte Anellaura. Dr. *László Zoltán:* Ellenséges földön. *Andor József:* A tanítónő. *Móricz Zsigmond:* Vinád. *Bálint Lajos:* Interiem. *Pakots*

József: Az egészségesegek. Fogány Kázmér: Lámpafény. Hawradi Barnabás: Viziék emléke. Apróközlemények. A füzetet szebbnél-szebb illusztrációk díszítik. Előfizetési ára 20 korona; kiadóhivatala: Budapest, Szentkirályi-u. 28. sz. a. Füzetenként is kapható Nagyváradon Kiss Dávidnál 50 fillérért.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Fráter Loránd hangversenye. Még egy hét választ el Fráter Loránd hangversenyétől, de már a jegyek nagy része előre elkelt. Nagyvárad közönsége, mely mindig híres zenekedvelő volt, Fráter Lorándban a magyar dalköltészet fájának egyik legszebb hajtását szereti. Az ő dalai újszerűek formájukban, de a magyar zene hagyományaiiban bírják gyökereiket s a magyar zene továbbfejlesztéseként jelentkeznek. A febr. 6-iki hangverseny érdekességét fokozza, hogy Fráter *Tarnay Alajos*, a kitűnő zongoraművész fogja kísérni. Jegyek előre kaphatók *Sebb Imre* könyvkereskedésében.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök Bécsben.

Bécs, febr. 1. *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnök, mint a Magyar Tudósító jelenti, titkárja, *Bárczy* István dr. kíséretében ma reggel a 7 óra 55 perckor induló gyorsvonattal Bécsbe utazott.

Bécs, febr. 1. *Wekerle* miniszterelnök ma délután Bécsben megérkezett, a hol már várta *Zichy* gróf miniszter. *Wekerle* holnap jelenik meg kihallgatáson.

Bécs, február 1. A miniszterelnök délután érkezett Bécsbe, ahol a közös kormány több tagjaival tanácskozott. A miniszterelnök, holnap délelőtt fog audencián jelentkezni a királynál.

Szterényi Szegeden.

Budapest, február 1. *Szterényi* József államtitkár holnap Szegedre utazik, hogy részt vegyen az állami munkásbiztosítópénztár új palotájának felavatásán.

Ujabb földrengés.

Messina, febr. 1. Tegnap este 10 órakor erős földrengést éreztek. Pánik tört ki. Több fal beomlott. Az éj folyamán a rengés többször megisméltődött.

A balkáni események.

Pétevár, február 1. Ideérkezett táviratok szerint Bulgária el van tökélve, hogy bevonul Törökországba, ha a porta a vitás kérdések végleges megoldását megtagadja. Oroszország újabban ismét komoly intést küldött Konstantinápolyba.

Páris, február 1. Kiámit basa nagyvezér e Newyork Herald konstantinápolyi tudósítójának kijelentette, hogy Törökország semmi szín alatt sem fogad el nyolcvankét millió frank kárpótlást. A nagy vezér mind a mellett megvan róla győződve, hogy a megegyezés nem sokára létre fog jönni, mert sem Törökország, sem Bulgária nem fognak néhány millió frank miatt háborút kockáztatni.

Bukarest, február 1. A gyugyevoi kikötőbe tegnap nagy mennyiségű hadiszer és hadilöszerezés érkezett Bulgária számára.

KÖZGAZDASÁG.

A Polgári Takarékpénztár zár- számadása.

Szombaton tartotta meg a *Polgári Takarékpénztár* d. e. 11 órakor saját helyiségében az évi záró közgyűlést. A vezérigazgató előterjeszti az 1908 ik év üzleti eredményét.

Az év folyamán életbeléptetett végrehajtási novella sem károsította az intézetet, mert az intézet váltói között kevés volt olyan, melynek behajtását a novella megnehezítette volna. S így az év tiszta nyeresége 106297 korona 55 fillér, az 1907-ről áthozott nyereséget 3173 korona 20 fillérrel hozzáadva a közgyűlés rendelkezésére 109470 kor. 75 fill. áll. Ezek után kéri az igazgatóság a közgyűlést, hogy az évi nyereség hovatfordításáról szóló tervezetet fogadja el a következőkben.

Osztalékra 60,000 koronát. Tartalékra 25000 kor., jótékony célra 800 kor., a többi pedig az igazgatósági, vezérigazgatói és felügyelő bizottsági jutalékokra, úgy hogy az összes tiszta nyereségből még 2 százalék a nyugdíjalpra és ezen kívül 4537 kor. 24 fill. a jövő évre maradványképen legyen.

Ezt a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután *Aufricht* Mór indítványa következett, amelyben kéri, hogy az intézet két halottjának *Sarkadi* Tihamér gör. kath. kanonok és *Radó* Ignác ügyvédnek, kik mintegy motorai és fáradhatatlan munkásai voltak a takaréknak, a képeket megfestessék és az igazgatósági tanács-teremben elhelyeztessék.

Az indítványt elfogadják. Majd az igazgatóság, felügyelő-bizottság és választmány választása következett, mikor a közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottságnak megadta a felmentvényt. A választás eredménye a következő:

Igazgatóság: dr. Kiss Döme, Lederer Manó, id. Moskovits Mór, Schwartz Márton, Stern Mózes, Wechsler Adolf, dr. Weisz Márton, Incze Lajos, Varró Domokos, Aczél Zsigmond.

Felügyelő bizottság: Dénes Ödön rendes tag, Andrenyi Gusztáv póttag.

Választmány: Fried Ignác, dr. Lázár Aurél, Wechsler József, dr. Nemes Aron, Kroh Samu, Hirschmann Ede. Vadász Aurél, Schwartz Mór (Roth M. u.) Benedek Dávid, Bleyer Kálmán, Nagy György, dr. Fodor Viktor, Weisz Zsigmond, Bleyer Lajos, Ledig Arpad, dr. Waldmann Béla, Schiller Sándor, Weisz J. Miksa, Csatári József, dr. Spitzer Márton, dr. Erdős Adolf.

A választás végeztével az igazgatóság két indítványt tesz. Az igazgatósági osztalékok után a pénztézet fizeti a jövedelmi adót és ez sokkal nagyobb, mintha azt az összeget az egyes igazgatósági tagok fizeték.

Majd az alapszabályokat módosították, hogy 6-ik igazgató legyen.

A vezérigazgató, miután kijelenti, hogy az egyes részvényes 15. szelvényei 12 kor. értékkel a pénztézetnél akár Budapesten a Magyar Takarékpénztárnak Központi Jelzálogbanknál beválthatók; végül megköszöni a jelenlevők szíves részvételét, a közgyűlést bezárja.

A gabonátözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, jan. 29.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.60

REGÉNYCSARNOK.

EMIKE.

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

40.

— Meg van, meg van! hogy én erre előbb nem gondoltam?

Demeter egy kérdő pillantást vetett az agg nőre.

— Szerették önt unokaöcsém fiai?

— Szeretettel épen nem dicsekedhetem, — válaszolt Demeter alázatosan, — mivel rossz magaviseletük miatt folyvást pirongatnom kellett őket.

— Így már tisztán áll előttem a dolog, tudja meg tehát, — folytatá az agg nő határozottan, — hogy a kanalat valamelyik nővendéke rejtette kufferjébe.

— De miért? és hogyan? — szörnyűködik Demeter a hallottak felett.

— Várjon ön, — folytatá nyugodtan az öreg nő, — megmondom önnek mindjárt, hogy miért? és hogyan? először is azért, — teszi hozzá nyomatékkal az azért szót, — hogy öntől megmenekülhessenek; másodsor pedig olyformán, hogy az ön kufferjének kulcsát éjjel kivették zsebéből, hogy a kanalat bele rejthessék s midőn gaz tettökkel készen voltak az ellenkező zsebbe dugták vissza a kulcsot; s én igen jól ösmerem e semmirekellő rossz gyermekeket s ez épen találékonyságokat megközelítő tett.

— Teremtő isten, lehetséges volna-e ez?

— Nyugodjon meg abban, hogy lehetséges, — válaszol az öreg határozottan, — én biztos vagyok benne — s amint legelőször meglátogatom unokaöcsémet s examenre veszem a fiukat, mindent ki fognak részletesen vallani, miután egyedül csak tölem félnek.

— Nagyságod felette kegyes és nem tételezi fel rólam e borzasztó vádat?

— Hogyan hibette ön csak pillanatig is az ellenkezőt? — sőt mi több, én az ön ügyét sajátommá teszem.

Amint az öreg nő ekként beszélt, másznányi teher hullt le Demeter szívéből, a dolog legkisebb részleteivel együtt egyszerre világos lőn előtte; legelőbb óhaja az volt, hogy alkalmilag visszaadhassa a kölcsönt, amit reményelt is elérni, miután Nina néniiben oly hatalmas pártfogóra akadt, ki a vádat nemcsak nem hitte, de az egész ügyet sajátjává tette s egyuttal pártfogását felajánlotta.

— Most először is hová indult? s mit szándékozik tenni? — kérdi érdeklővel Nina néni.

— Hogy hová dob a sors keze, azt még magam sem tudom, — válaszolt elfojtott sóhajjal az ifju, kinek fájt, hogy csapását még azon szomorú körülmény is tetézi, hogy most ennek következtében Emikéjétől kitudja, mily távolra kell költöznie.

Az öreg nő ezalatt gondolkozott s egyszerre, mintha valami jó eszme villant volna fel agyában, jótékony gyöngye mosoly vonult el arcának redőin.

— És így önnek nem volna biztos helye? — kérdi jó szívvél az öreg.

— Még csak álmodni sem tudok egyet nagyságos asszonyom!

— Hm! hm! én tudnék ám, ha egyelőre, beérné ily igénytelen állással, már például amíg jobbat léli.

— Nagyságod az én jóltevő angyalom!

— Hagyjuk a hálálkozást, — vág szavába az öreg nő — s térjünk a dologra, ön ösmeri, ha másként nem hírből, azon tiszteletteljes szeretet, melylyel irányomban e helység apraja s nagyja viseltetik.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Székely Imre

elsőrangú uri- és női fehérnemű
tisztító intézete

Nagyvárad

Színház-utca 4.

Mant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárad,
Kossuth-utca, Mezey-ház.

Telefon szám: 474.

Bartos A. és Ésa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.

Kiszárolagos harisnya és ernyőkülönlegességek. —
Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-har-
isnyákban s keztyükben a legegyszerűbből a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők. — Foly-
tonos ajándékok! — Javítások gyorsan eszeközöl-
enek. — Pontos kiszolgálás. — Szolid árak. —

Preis R.

Paplan, madrac, szalmazsákok, pap-
lanlepedő, párnahuzat toll állandóan
kapható az ágynemű raktárban

Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelengyét elkészít
ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárad, Bazár-épület
színházzal szemben.

Menyasszonyi kelengyét Vász-
nat és Fehérneműt csakis

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám
a kishíd mellett.

Telefon 166.

Telefon 166

Karácsonyi vásárunk felülmul minden versenyt.

Divat selymek 75 krtól.

Női divat szövetek 46, 63, 82 kr.

Mosó barketek 22, 28, 33, 40 kr.

Mosó borduros delin 24, 26, 28 kr.

Raktárunk egyéb készlete dec. 31-ig tetemesen
le van szállítva.

KLEIN TESTVÉREK divatáruháza, Zöldfa-ut elején.

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.

Február hó 16-án

a „Keresk delmi Csarnok“ disz-
termében lesz megtartva a

VILÁGHIRŰ

SWÄRDSTRÖM négyes hangversenye.

Zongorán kíséri: TARNAY

ALAJOS ur, az országos

:: zeneakadémia tanára. ::

Belépő jegyek: 8, 6, 4 és 2

kor. árban e öre válthatók

SEBO IMRE könyv- és papír-

kereskedésében Rákóczi-ut.

A folyó hó végén nyilvános alá-
írássra kerülő

4 $\frac{1}{2}$ % m. kir. kincstári jegyekre

előjegyzéseket az eredeti felvételek
mellett e fogadunk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5% kamatot fizet.

(Betét kamatadót az intézet fizeti.)

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Belépési felhívás

a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelé-
ben alakult **Belvárosi Takarékos és
Hitelszövetkezet** minden év január és
július elsején egy-egy három évig tartó
új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés
szerinti számban jegyezhet üzletrészeket
s minden üzletrész után hetenként 20
fillér fizetendő, melynek összege a három
év elteltével a felmerülő haszonnal
együtt fog az üzletrészeseknek vissza-
fizetelni.

A szövetkezet célja a takarékoságot
előmozdítani s a tagok hiteligenyét kielé-
gíteni. Szövetkezetünk tehát amellyel,
hogy a takarékoság ügyét szolgálja
tagjainak beteteik négyötöd része erejéig
kölcshöz is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket be-
fizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételdíj üzletrészenként 10 fillér
s az első betét befizetésekor min-
denki megkapja a saját nevére kiállított
betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait,
valamint mindazokat, kik szövetkezetünk
tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a
felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rá-
kóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor
jelentkezni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1909. január 1.

A Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet
Igazgatósága.

Kiadó lakás.

3 szoba, előszoba, konyha,
kamara és fürdőszobából álló
lakás Szent János-u. 22. sz.
május 1-re kiadó.

NAPRÓL-NAPRA

emelkedik a

PESTI HAZAI TAKARÉKPÉNZTÁRI SORSJEGYEK

árfolyama.

Hivatalos tőzsdéárfolyama	Január 4-én	—	—	—	K 99.50 volt
"	Január 7-én	—	—	—	K 100.50 volt
"	Január 9-én	—	—	—	K 102.— volt
"	Január 18-án	—	—	—	K 104.— volt

MA EGY DARABNAK ÁRA MÁR K 110.—

Hasonló emelkedés esetén valószínű, hogy ezen sorsjegyeknek hivatalos árfolyama még a legközelebbi (február 5.)
húzás előtt körülbelül 128.— korára emelkedik.

A 300.000 darab Haza sorsjegy legutolsó húzása 67 év múlva lesz, mely idő alatt K 65.160.000 nyereséget fizetnek ki
ezen sorsjegyekre, azaz átlagban minden sorsjegyre K 217.20 esik. Tekintve, hogy a rendkívül előnyös játéktörvény értelmében
valamennyi sorsjegynek nyerne kell, sőt minden sorsjegy többször is nyerhet, vételük mindenekelőtt ajánlható. A főnyeremé-
nyek 600.000 korona 300.000 korona és számtalan nagyobb nyereséget.

Egy darab sorsjegy mai ára — — — K 110.—
Előlegül küldendő — — — K 8.—
A hátralékos vételár — — — K 102.—

A hátralékos vételár — — — K 102.—
A vevő tetszése szerint törleszthető
akár 20 év alatt, esakis évente legkeve-
sebb 5 korona törlesztése kötelező. — Az első
negyedévi kamatot elengedjük.

Sziklay Géza és Társa bank- és váltóüzlete Budapest, VIII., Baross-tér 3.
(Saját házában.) (József-tőherceg szálló.)

Megvettük a Czillér Imre-féle

= rőfös- és szőnyegáru raktárt =

Rákóczi-ut 7. a. (Szt. István palota) hol az

ÁRUSITÁST!

e hó 27-én kezdjük meg.

Eladásra kerülnek az összes női ruhakelmék,
Blous és ruhaselymek, szőnyegek, függönyök,
vásznak, asztalneműek, ruhavásznak himzett bat-
tisztok mosóáruk, stb.

Tisztelettel

Dick Jakab és Társai.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folióiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
kőrlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindenemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, talragaszok,
bál meghívók,
tanrendek, etlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vago nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.